

NIE BĄDŹ OBOJĘTNY WOBEC PRZEMOCY! DOBRO DZIECKA ZALEŻY TAKŻE OD CIEBIE!¹

Jeśli:

- wciąż słyszysz płacz dziecka za ścianą;
- widzisz dziecko, które często jest posiniaczone;
- znasz dziecko, które jest zaniedbane lub zamknięte w sobie;
- jesteś świadkiem poniżania dziecka przez dorosłych;

Zareaguj!

Ta ulotka dostarcza informacji o objawach przemocy wobec dzieci i działaniach, jakie możesz podjąć będąc jej świadkiem.

Czym jest przemoc wobec dzieci?

Przemoc wobec dzieci to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania dziecka. Sprawcami przemocy wobec dzieci często są bliskie mu osoby, także rodzice. Przemoc wobec dzieci nie jest powiązana ze statusem społecznym, czy materialnym rodziny, może zdarzyć się w każdym środowisku.

Jak rozpoznać objawy przemocy?

Umiejętność rozpoznawania symptomów przemocy wobec dzieci jest konieczna, by móc ochronić dzieci przed krzywdzeniem i zaniedbywaniem. Występowanie pojedynczego objawu nie jest dowodem na to, że dziecko doświadcza krzywdzenia. Jeśli jednak symptom powtarza się, bądź kilka objawów występuje jednocześnie, możliwe jest, że mamy do czynienia z przemocą wobec dzieci. Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów.

Przemoc fizyczna **to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.**

Na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- ma widoczne obrażenia ciała (poparzenia, ugryzienia, siniaki, złamania kości),
- których pochodzenie trudno jest wyjaśnić
- boi się rodzica lub opiekuna
- wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła
- podawane przez nie wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków wydają się
- nieprawdopodobne

Rodzic lub opiekun:

- podaje sprzeczne lub nieprzekonujące wyjaśnienia obrażeń dziecka,
- bądź w ogóle odmawia wyjaśnień
- mówi o dziecku w negatywny sposób, na przykład używając określeń takich
- jak „idiota”, „głupi”, „gówniarz”
- poddaje dziecko surowej fizycznej dyscyplinie
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Zaniedbywanie **to nie zaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna; nie zapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.**

Na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- często jest nieobecne w szkole lub przedszkolu
- kradnie jedzenie bądź pieniądze kolegom, żebrze
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów
- jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie

¹ materiał pochodzi z broszury wydanej przez Fundację Dzieci Niczyje

- często jest ubrane nieodpowiednio do pogody
- nadużywa alkoholu lub narkotyków
- popełnia czyny niezgodnie z prawem, takie jak akty wandalizmu czy kradzieże

Rodzic lub opiekun:

- nie interesuje się losem dziecka
- jest apatyczny lub pogrążony w depresji
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Przemoc emocjonalna **to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości. Wymagania i oczekiwania wobec dziecka, którym niej nie jest ono w stanie sprostać.**

Na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły bądź zbyt infantylny)
- wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje)
- jest opóźnione w rozwoju fizycznym bądź emocjonalnym
- moczy się bądź zanieczyszcza kałem
- samookalecza się
- ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się chodzić spać

Rodzic lub opiekun:

- ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko
- nie interesuje się problemami dziecka
- faworyzuje jedno z rodzeństwa
- w oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego możliwości
- nadużywa alkoholu lub narkotyków

Przemoc seksualna **to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne dzieci odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz do zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.**

Na co zwrócić uwagę?

Dziecko:

- przejawia dziwne bądź niezwykle dla swojego wieku zachowania seksualne (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie)
- jest wycofane, depresyjne, infantylnie się zachowuje, ma trudności w relacjach z rówieśnikami
- odmawia przebierania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi)
- nadużywa alkoholu lub narkotyków
- pogorszyło się w nauce
- ma trudności z chodzeniem lub siadaniem; doświadcza bólu intymnych części ciała
- jest w ciąży lub jest chore wenerycznie
- ucieka z domu
- chwali się nagłym przyływem gotówki lub prezentów

Rodzic lub opiekun:

- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy)
- nadużywa alkoholu lub narkotyków
- nie utrzymuje relacji z osobami spoza rodziny
- przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka, ogranicza jego kontakty z rówieśnikami

Wymienione zachowania rodzica lub opiekuna wzbudzają podejrzenia wykorzystania seksualnego, jeśli pojawiają się razem z symptomami występującymi u dziecka.

Wszystkie rodzaje krzywdzenia mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka trudniejsze i bardziej bolesne niż fizyczne.

Jeśli podejrzewasz,

że dziecku dzieje się krzywda...

Czasem trudno zdecydować się, co zrobić. Możesz nie mieć pewności, czy dziecko jest ofiarą krzywdzenia. Niepokojący wygląd i zachowanie dziecka mogą przecież nie mieć związku z krzywdzeniem -

dzieci są posiniaczone, bo często się przewracają, małe dzieci często płaczą. Czasami po prostu nie chcesz wchodzić w konflikt z sąsiadami lub uważasz, że swoją interwencją dodatkowo pogorszysz sytuację dziecka. Martwisz się, że w skutek Twoich działań rodzina rozpadnie się, a dziecko trafi do domu dziecka... W takiej sytuacji wiele osób dochodzi do wniosku, że najlepiej będzie nie wtrącać się. Pamiętaj, jednak że być może jesteś jedyną osobą, która zauważyła, że dziecko potrzebuje pomocy! Jeśli nie jesteś pewna/y, czy Twoje podejrzenia są słuszne, możesz zwrócić się do instytucji, które mają obowiązek sprawdzić, co dzieje się w domu dziecka i jeśli jest taka potrzeba udzielić pomocy dziecku i rodzicom. Ale żeby instytucje te mogły zacząć działać, muszą otrzymać informację, że dane dziecko lub rodzina potrzebuje wsparcia. Dlatego Twoja reakcja jest bardzo ważna!

Co możesz zrobić aby pomóc dzieciom doświadczającym przemocy?

- Naucz się zwracać uwagę na objawy przemocy wobec dzieci.
- Jeśli masz wątpliwości, porozmawiaj z kimś na temat sytuacji, która budzi Twoje podejrzenia.
- Powiadom o swoich podejrzeniach przedszkole lub szkołę, do której uczęszcza dziecko – powiedz pedagogowi o swoich podejrzeniach dotyczących sytuacji dziecka.
- Możesz powiadomić ośrodek pomocy społecznej.
- Możesz także wysłać do sądu rodzinnego – nawet anonimowe - pismo z opisem sytuacji. Ważne jest, aby podać w nim dane krzywdzonego dziecka i rodziny, tak aby sąd mógł podjąć interwencję.
- Możesz powiadomić policję lub prokuraturę.

Zadzwoń na infolinię **0 801 109 801**

Poinformuj dzieci o **numerze bezpłatnego Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111**